

مواضع نیروهای سیاسی جهان پیرامون تحولات ایران

نزدیک شدن دیدگاههای اروپا و روسیه به آمریکا در مورد برنامه هسته ای جمهوری اسلامی، از دید یک کارشناس

امیر مصدق کاتوزیان، مصاحبه با احمد طهماسبی، استاد سابق دانشگاه ملی- دوشنبه 19 خرداد 1382- 9 ژوئن 2003

اردوان نیکنام (راديو فردا): درباره پیشنهاد ایران در مورد مشارکت آمریکا در ساخت نیروگاه هسته ای بوشهر و نیز درباره تأثیرات احتمالی گزارش اخیر سازمان بین المللی انرژی اتمی بر مناسبات خارجی ایران، همکارم امیر مصدق کاتوزیان نظرات دکتر احمد طهماسبی، استاد سابق علوم سیاسی دانشگاه ملی ایران و کارشناس اقتصاد نفت و انرژی را جویا شده است.

احمد طهماسبی (استاد سابق علوم سیاسی دانشگاه ملی ایران): واقعیت این است که در ظرف یکی دو هفته اخیر خیلی حرفهای متضاد از طرف مقامات رسمی روسیه در مورد استفاده مواد اتمی در ایران بیان شده. پاره ای از اینها گفته اند که نه، چیزی به ایران نداده ایم. واقعیتش هم این است که الان هم اروپا و هم روسیه تقریباً هم زبان و هم عقیده آمریکا شده اند که به ایران فشار بیاورند که ایران صاحب بمب اتمی نشود و وقتی چنین حالتی وجود دارد، یعنی آمریکا از آن طرف آن فشار را می آورد و روسیه و اروپا هم این فشار را می آورند، واقعیتی باید در قضیه وجود داشته باشد که این فشارها دارد انجام می گیرد و گفتن اینکه خوب، آمریکاییها ببینند نظارت بکنند خیلی خوب است، اما به چه مناسبت؟ ایران اگر واقعا مشکلی ندارد از این نظر، بگوید که ما حاضریم یک قرارداد دقیقتری ببندیم در این زمینه و کنترل دقیقتری انجام بگیرد. می خواهیم بگویم که ایران برای چه می خواهد صاحب بمب اتمی شود؟ می خواهد علیه که بمب اتمی استفاده کند؟ می خواهد آیا به عنوان یک حربه دفاعی این کار را بکند؟ یعنی همین کاری که الان ظاهراً حربه دفاعی ای است که کره شمالی از آن استفاده می کند؟ که به نظر من به جای اینکه وقتش را یک کشور در حال رشدی صرف این گونه چیزها بکند، برود در زمینه های دیگری که در جامعه ای مثل جامعه ایران شدیداً به آن احتیاج دارد، در کارهای تحقیقی گسترده صرف کند. اصرار بیخود در این زمینه مشکلی را به برای دنیا حل می کند، نه برای ایران حل می کند و من مطمئن هستم که اگر ایران در این زمینه پیشرویهایی بکند مشکلات بسیار زیادی برای کشور ما به وجود خواهد آمد.

«گروه کوچکی که در پنتاگون به خاطر اطلاعات دروغشان درباره ی عراق تحت سرزنش قرار گرفته اند، درگیر مسایل دیگر کشورهای خاورمیانه از جمله ایران نیز می باشند.»

یکشنبه 18 خرداد 1382- 8 ژوئن 2003

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نقل از پایگاه اینترنتی فوروارد (Forward)، سخنگوی وزارت دفاع آمریکا اقرار کرد که یک گروه کوچک چهار نفره، در دفتر طرح های ویژه ی پنتاگون مشغول طراحی سیاستی درباره ی ایران هستند. منتقدان این گروه معتقدند که این دفتر، اطلاعات دروغی درباره ی تسلیحات کشتار جمعی عراق و ارتباط این کشور با القاعده ارائه داده است تا احتمال جنگ را تقویت کند. یک مقام ارشد پنتاگون اظهار داشت که کار این دفتر فقط «طراحی سیاست» است. در ادامه ی این مطلب آمده است: «جنجال و غوغا درباره ی این دفتر و نقش آن، هنگام بحث های دولت آمریکا درباره ی ایران به یک نقطه ی انفجار تبدیل شد. بحث مربوط به ایران، باعث صف آرایی جنگ طلبان پنتاگون در برابر اصلاح طلبان وزارت امور خارجه ی آمریکا شده است. دولت بوش در حال حاضر سرگرم بررسی سیاست خود در قبال ایران است و اتهامات زیادی را مبنی بر این که تهران به دنبال کسب تسلیحات هسته یی است، در امور همسایه اش، عراق، دخالت می کند و اعضای القاعده را پناه داده است، مطرح کرده است.»

پایگاه اینترنتی فوروارد در بخش دیگری از این مطلب می افزاید: «منابع اطلاعاتی اعلام کرده اند که دفتر طرح های ویژه ی پنتاگون، عامل مهمی در تبیین سیاست تغییر رژیم در ایران است. یکی از اعضای گروهی که در ارتباط با ایران کار می کند، میشل رابین است که علاقمند به تغییر رژیم در ایران می باشد؛ اما سه عضو دیگر نظر وی را ندارند. به گفته ی این منابع، دفتر طرح های ویژه نصیحتی را درباره ی ایران بیان می کند و اطلاعات آنها درباره ی مسایل ایران بسیار جدیدتر از اطلاعات اعضای دفتر ایران در وزارت امور خارجه است. آنها با افراد بسیاری مصاحبه و اطلاعات جمع آوری می کنند و می خواهند از افراد حامی دموکراسی در ایران حمایت کنند.»

در بخش پایانی این مطلب آمده است: «آنها خواهان راه های ساده ای مانند تامین بودجه ی پخش برنامه های رادیو و تلویزیونی ماهواره ای برای ایران هستند و به دولت آمریکا گفته اند که پیام هایی را برای مردم ایران ارسال کنند و به آنها بگویند که در صورت قیام علیه دولت، آمریکا از آنها حمایت خواهد کرد.»

کرد. سیمور هرش، روزنامه نگار نیویورکر، اخیراً طی چاپ مقاله‌هایی، دفتر طرح‌های ویژه‌ی پنتاگون را معرفی کرد و مدعی شد که این دفتر رقیبی برای سیا و آژانس اطلاعاتی پنتاگون می‌باشد.»

مواضع رژیم و جناح‌های آن

سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی: گزارش آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از کلمه قصور استفاده کرد و نه تخلف

شیرین فامیلی، همراه با صدای حمید رضا آصفی (تهران) - دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003
شیرین فامیلی (راديو فردا): حمید رضا آصفی، سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی، اظهار داشت که سفر بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به ایران، سفری از پیش تنظیم شده بود و ربطی به گزارش اخیر این آژانس در مورد فعالیت‌های هسته‌ای ایران ندارد و در چهارچوب همکاری‌های مستمر جمهوری اسلامی با این آژانس است. آقای آصفی تأکید کرد که در گزارش اخیر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به تخلف ایران اشاره نشده، بلکه اصطلاح قصور به کار برده شده است و درباره اینکه آیا گزارش اخیر آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در مورد فعالیت‌های هسته‌ای ایران، متاثر از نفوذ کشور خاصی بوده یا واقعا جمهوری اسلامی قصور داشته است، گفت:

حمید رضا آصفی (سخنگوی وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی، تهران): استنباط ما، استنباط حقوقی و تفسیر حقوقی ما این نبوده که باید گزارش می‌دادیم، لذا بحث قصور را در آن چهارچوب باید ببینیم. ما امیدواریم که آژانس، مستقل از فشارهای یک کشور یا دو کشور یا هر چیزی که هست، فشارهای این گروه و آن گروه، یک کار کارشناسی تخصصی صورت دهد و واقعیت را بیان کند. به همین دلیل ما گفتیم که اصلاً مشکلی نداریم که گزارش را علنی منتشر کنند. ما هیچ مشکلی نداریم. برای موارد گزارش برای تک تک آنها پاسخ داریم. نماینده ما در وین پاسخ داده. پاسخ مفصلي هم داده، دقیق هم بوده است. لذا باید صبر کرد که ببینیم جلسه آینده چگونه خواهد بود. امیدواریم که آژانس بدون تحت تأثیر قرار گرفتن از سایرین به کار کارشناسی و تخصصی خود بپردازد.

ش.ف.: سخنگوی وزارت امور خارجه ایران در پاسخ به سوال خبرنگاری که منظور از همکاری کشورهای غربی در ساخت نیروگاه ایران را پرسیده بود، گفت: منظور ما از همکاری این است که آنها در سرمایه‌گذاری و تکنولوژی هسته‌ای با ما برای ساخت نیروگاه بوشهر و یا فعالیت‌های دیگری که قرار است صورت بگیرد مشارکت کنند و در پرتو آن ملزوماتش فراهم شود.

حمید رضا آصفی در پاسخ به سوالاتی که در مورد اتهامات اخیر آمریکا علیه جمهوری اسلامی مطرح شده است، گفت: ما در مورد سیاست‌های آمریکا هوشیار هستیم و یک کشور باید در همه حال هوشیاری خود را حفظ کند، اما قطعاً بین ایران و عراق تفاوت‌های بسیاری وجود دارد و آمریکاها هم دچار توهم نمی‌شوند که بخواهند ایران و عراق را با هم اشتباه کنند. وی در ادامه افزود: فکر نمی‌کنم آمریکاها چنین اشتباهی را مرتکب شوند.

روز گذشته کالین پاول، وزیر امور خارجه آمریکا، گفت که ایران به حمایت از تروریسم و کسب توانایی تولید سلاح‌های هسته‌ای ادامه می‌دهد و ابراز امیدواری کرد که مردم ایران بتوانند رهبران جمهوری اسلامی را برای پایان دادن به حمایت از تروریسم و دسترسی به سلاح‌های کشتار جمعی تحت فشار بگذارند. آقای آصفی در کنفرانس مطبوعاتی امروز، بدون اشاره به جزئیات بحث‌هایی که در روزهای اخیر در مورد جزایر سه گانه تنب کوچک، تنب بزرگ و ابوموسی مطرح است گفت: این جزایر جزئی از خاک ایران است و سوء تفاهم کوچکی بین ایران و امارات وجود دارد که با گفتگو قابل حل است.

تحلیل ایلنا از شدت گیری حملات آمریکا بر ضد ایران

احسان موحدیان تحلیلگر ایلنا در امور ایالات متحده - دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

چند روزی است که شاهد آغاز دور تازه حملات تبلیغاتی دولت ایالات متحده بر ضد نظام جمهوری اسلامی هستیم. این حملات که پیشتر بر سر حضور اعضای فراری گروه تروریستی القاعده در خاک جمهوری اسلامی ایران دور می‌زد هم اکنون رنگ تازه‌ای به خود گرفته و بر مساله تلاش ایران برای دستیابی به سلاح‌های هسته‌ای متمرکز شده است.

حملات جدید وقتی معنادارتر می‌شود که به این نکته توجه کنیم که تنها هفت روز تا انتشار گزارش محرمانه آژانس بین‌المللی انرژی هسته‌ای در مورد ایران باقی مانده است. مسلم آنکه آمریکاها قصد دارند با مسموم کردن فضا و القای تبلیغات یکسویه خود موج تبلیغاتی جدیدی را بر ضد ایران ایجاد کنند و جهانیان را نسبت به اهداف و مقاصد صلح جویانه کشور از کاربرد انرژی هسته‌ای بدبین نمایند. برای درک بهتر فضای فعلی بین‌المللی و علت حدوث چنین وقایعی باید درک کاملی از نظام بین‌الملل پیدا کنیم. بعد از پایان حمله آمریکا به عراق و تصرف این کشور از سوی قوای آمریکایی پیش‌بینی می‌شد که سیستمی تک قطبی به رهبری آمریکا در جهان ایجاد شود، ولی این سیستم تک قطبی در حال حاضر دارای چالش گران درجه اول یعنی فرانسه و آلمان و چالش گران درجه دوم یعنی روسیه و چین است. این کشورها در مقابل سلطه طلبی آمریکا چالش ایجاد کرده و حاضر به پذیرش هژمونی این کشور نیستند. ولی در چند هفته اخیر شاهد تغییر تدریجی سیاست آلمان و فرانسه در قبال موضوعات مختلف از جمله ایران هستیم. از سوی دیگر به نظر می‌رسد که سیاست روسیه هم استفاده از فرصت هاست و نمی‌توان چندان روی مواضع این کشور به نفع ایران حساب کرد. به عبارت دیگر روسیه

با مشاهده عقب نشینی تدریجی اروپاییان در حال کوتاه آمدن است و احتمال دارد که در صورت جبران ضررهای اقتصادی ناشی از قطع همکاری روسیه با ایران از سوی آمریکا شاهد چرخش 180 درجه ای در مواضع این کشور نسبت به ایران باشیم، مساله ای که سابقه تاریخی دارد و جدیدترین نمونه آن در بحث تقسیم دریای خزر فراروی ماست. نکته دیگری که برای روسیه حائز اهمیت است حفظ وجهه ابرقدرتی این کشور از سوی امریکاست که از دوران شوروی سابق به یادگار مانده است. در صورت به چالش کشیده نشدن این وجهه باز هم امکان تغییر مواضع روسیه زیاد است. نکته دیگری که در مورد روسیه باید به آن اشاره کرد واهمه این کشور از بنیادگرایی اسلامی است. آمریکا نیز که از این نگرانی روسیه آگاه است، با بزرگنمایی مساله و معرفی ایران به عنوان مهد بنیادگرایی اسلامی قصد دارد تا از انگیزه روسیه برای همکاری با ایران هر چه بیشتر بکاهد. البته هیچ بعید نیست که سرویس های اطلاعاتی آمریکا با طراحی برخی خرابکاریهای اخیر در چین به دنبال افناع روسها باشند.

اما آنچه که ممکن است اروپا را در زمینه مسائل مربوط به ایران با آمریکا همراه کند بیشتر به حقوق بشر و نگرانی های اروپا در این زمینه مربوط می شود. نگرانی احتمالی دیگر اروپا تردید در توانایی ایران برای مقابله با خطرات زیست محیطی حاصل از ایجاد نیروگاههای هسته ای است. آنان هنوز فاجعه نیروگاه چرنوبیل و مصائب بعد از آن را به خوبی به خاطر دارند و حاضر نیستند شاهد رخداد مشابه دیگری باشند. از سوی دیگر اروپاییان به این می اندیشند که اگر چنانچه آمریکا ادعا می کند ایران به دنبال دستیابی به سلاح هسته ای باشد و چنین امری محقق شود ، آنگاه آرامش از خاورمیانه رخت بر خواهد بست، آرامشی که برای دستیابی اروپا به منافع اقتصادی خود در منطقه حائز اهمیت فراوان است. لذا رفع نگرانی های اروپا از سوی ایران از اهمیت درجه اول برخوردار است.

با توجه به مجموعه شرایط یاد شده ، نحوه برخورد مقامات کشور مناسب به نظر می رسد. مسئولان مختلف نظام ضمن اعلام همکاری کامل کشور با آژانس بین المللی هسته ای از به چالش کشیدن دولت آمریکا و پاسخ گویی به اتهامات واهی این کشور نیز غافل نمانده اند. طرح موضعی مانند عدم تمایل به جنگ با آمریکا، اشغالگر و زورگو خواندن این کشور و رد کردن ادعای آمریکا مبنی بر ایجاد دموکراسی در منطقه توجه جهانی را به خود جلب خواهد کرد. همچنین درخواست از آمریکا برای همکاری در تکمیل نیروگاه بوشهر، تقاضا از آژانس برای انتشار علنی گزارش خود و موضعی از این دست نیز پوچی ادعاهای آمریکا را ثابت خواهد کرد.

در همین چارچوب ما می توانیم در کوتاه مدت خواستار تضمین بقای خود در قبال عدم تلاش برای دستیابی به سلاح هسته ای شویم. این درخواست ما با توجه به اتمی بودن برخی همسایگان از جمله هند و پاکستان و به خصوص رژیم صهیونیستی چالش جدی برای آمریکا ایجاد خواهد کرد و موجه جلوه خواهد نمود.

اما سیاستی که تعقیب آن در میان مدت و دراز مدت مناسب به نظر می رسد تلاش برای کسب وجهه بین المللی، افزایش همکاری با آژانس بین المللی انرژی هسته ای و مقابله با حرکت کشور به سمت امتیاز دادن است. ایران می تواند تا حدی که در مبانی ایدئولوژیک کشور می گنجد، از سیاستهای اروپا و چین پیروی کند.

این مساله که دموکراسی را نمی توان به زور به يك جامعه تحمیل کرد حرف حقی است که از سوی اروپایی ها و چینی ها هم مطرح می شود. پیروی از چنین سیاستهایی مانع از منزوی ساختن ما از سوی امریکاییها می شود و جایگاه کشور را نیز در نظام بین الملل بهبود خواهد بخشید.

مداخله رژیم ایران در عراق

پیامدهای سفر سید مقتدی به ایران

رسول جعفریان- سایت بازتاب - 19 خرداد 1382

گزارشهای منتشره درباره وضعیت نجف و روابط آن با ایران طی روزهای اخیر، حاکی از آن است که محافل خبری غرب در تلاش هستند تا رابطه موجود میان ایران و نجف را تیره کرده و در این آب گل آلود ماهی بگیرند. نمونه آن گزارشهای مستمر رادیو «بی.بی.سی» است که با توجه به شناخت و اطلاعاتی که از عراق و ایران دارد، به طور مرتب در تلاش است تا مناسبات ایران با حوزه علمیه نجف را با بزرگنمایی برخی از مسایل برهم زده و همکاری متقابل میان مرجعیت در ایران و عراق را خدشه دار کند.

طبیعی است که برای مقابله با این سیاست، دولت ایران به ویژه دستگاه رهبری آن، باید ملاحظات خاصی را داشته باشد؛

یکی از عمده ترین این ملاحظات، توجه به ارکان اصلی قدرت دینی در عراق است که بر محور مرجعیت بوده و هیچ چیزی در مقایسه با آن قابل محاسبه نیست. بنابراین هر نوع اقدامی که به نوعی به رودرویی دولت ایران با مرجعیت در نجف منجر شود، می تواند پیامدهای منفی زیادی را در مناسبات میان نجف و ایران پدید آورد.

طبیعی است که مقامات ایرانی نباید تصور کنند که مرجعیت موجود در عراق، همه دیدگاههای آنان را بپذیرد اما آنچه تاکنون رخ داده نشانگر آن است که مرجعیت در نجف همدلی خود را با ایران نشان داده

و علاوه بر آن که به طور مکرر پیام‌های محبت‌آمیز برای رهبری و سایر مقامات ایرانی فرستاده، با توجه به وضعیت موجود، تلاش خود را برای حرکت در یک مسیر شکل‌سخت صورت داده است. اقدامات مفید دیگری که باید صورت گیرد، لزوم وساطت مقامات ایران میان نیروهای مذهبی و ملی موجود در عراق است. در واقع، مشکلاتی که پس از اشغال عراق توسط آمریکا پیش آمده و دیدگاه‌هایی که در باره آینده عراق توسط گروه‌های مختلف ارايه گردیده، به طور طبیعی اختلافاتی را میان این گروه‌ها پدید آورده است. ایران می‌بایست با میانجیگری خود آنان را در مسیری متحد سوق دهد و راه را برای بهره‌برداری محافل استکباری از این اختلافات ببندد. با این حال در این میان نباید اقداماتی صورت گیرد که سبب تحریک گروهی بر ضد گروه دیگر شود. سفر آقای مقتدی صدر به ایران برای کاهش تنش میان نیروهای مذهبی متنفذ در عراق، حرکت مفیدی بود که می‌بایست صورت می‌گرفت. اما طبیعی است که برخورد با این مساله نیابت به تحریک سایر نیروهای مذهبی موجود در نجف منجر شود. در واقع، به دلیل مسائل خاصی که در ارتباط با ترور سید مجید خویی در نجف پیش آمد و برخوردهای افراطی که از سوی گروه منتسب به مقتدی صورت گرفت، مرجعیت دینی نجف حساسیت ویژه‌ای روی این مساله دارد. گفت‌وگو با سید مقتدی، کاری بود که می‌بایست صورت می‌گرفت اما انجام کارهای تبلیغی روی این قضیه سبب تحریک گروه‌هایی که انتقاداتی نسبت به این حرکت دارند خواهد شد. هم‌اکنون شاهدیم که بسیاری از محافل مرتبط با مرجعیت نجف از کیفیت انتشار خبر دیدار آقای هاشمی رفسنجانی با سید مقتدی اظهار نارضایتی کرده‌اند. بیشتر این محافل با تأیید ضروری بودن این دیدار تأکید دارند که هیچ لزومی به انتشار این قبیل اخبار در رسانه‌های عمومی نیست. چنین اقداماتی می‌تواند در دایره‌ای محدودتر و تأکید بر رفع اختلافات دنبال شود بدون آن که زمینه را برای استفاده نامطلوب دشمن از آن فراهم کند. البته همین که سید مقتدی اصرار دارد، در آشوب‌های روزهای نخست اشغال عراق دست نداشته و نقشی در ترور سید مجید خویی ایفا نکرده می‌بایست مبنایی برای شروع اعتدال در این حرکت باشد. در ضمن باید متوجه باشد که به عنوان یک روحانی جوان - حتی اگر طرفداران فراوانی دارد - لازم است تا کاملاً تحت نظر مرجعیت دینی عمل کند. حتی اگر مرجع معینی را هم نپذیرد، اما باید به گونه‌ای حرکت کند که حساسیت سایر مراجع دینی را برنیزد.

سایر گروه‌ها و مراجع شیعیان عراق نیز به خوبی می‌دانند جمهوری اسلامی به دنبال ایجاد روابط ویژه با هیچ‌یک از گروه‌های مختلف موجود در عراق نیست و از همه گروه‌های شیعه، به ویژه مراجع دینی حمایت می‌کند و به تقویت ارتباط بین آنها و پرهیز از تضعیف مرجعیت تأکید دارد. راه جلوگیری از سوءاستفاده‌های دشمنان نیز برگزاری ملاقات‌های مشابه بین سایر گروه‌ها و مراجع شیعی با مسئولان ایران است همانگونه که قبلاً در سطحی بالاتر از ملاقات مقتدی صدر با آقای هاشمی، نماینده آیت‌الله سیستانی با رهبر انقلاب دیدار کرده بودند.

تلاش‌های حکومت ایران برای نفوذ در آینده سیاسی عراق، از دید یک نشریه غربی
فریبا مودت، بر اساس مقاله کریستین ساینس مانیور - رادیو فردا - دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

نشریه کریستین ساینس مانیور نوشت: در میان هفت گروه عمده سیاسی عراق، احتمالاً مجلس اعلاي انقلاب اسلامی، که از طرف حکومت ایران حمایت می‌شد، از همه بیشتر به حضور آمریکا در عراق اعتراض دارد. از نظر مقامات آمریکا، حکومت ایران در صدد خنثی کردن تلاش‌های آمریکا برای بازسازی عراق، بی‌اعتبار ساختن نفوذ ایالات متحده در این کشور و سوق دادن عراق به سوی بنیادی مذهبی است. اما بعد از 20 سال کمک و حمایت جمهوری اسلامی از نیروهای مقاومت عراقی، مردم و رهبران شیعه عراق حکومت ایران را مرجعی برای کمک تلقی می‌کنند. این مقاله به نقل از یک معمم شیعه نوشت که هر چند وی و همراهانش خواهان تشکیل حکومتی مذهبی هستند، اما عراق متشکل از اقوام و مذاهب گوناگون است و تنها یک نظام دمکراتیک باید بر سر کار آید. نویسنده این مقاله افزود: در این میان مجلس اعلا در صدد ریشه‌دواندن در همه بافت‌های جامعه از طریق ادغام فعالیت‌های سیاسی و اقدامات عام‌المنفعه است و با حضور پل برمر به عنوان هسته اقتدار در عراق مخالف است و مردم عراق را برای انتخاب شورایی موقت عراق محق می‌داند.

رویدادهای عراق، دولت آینده و نیروهای مؤثر در آینده عراق

کمیته‌ی آمریکایی ناظر بر امور وزارت خارجه عراق اعلام کرد، تمام سفیران سابق عراق را در خارج از این کشور از منصب خود کنار گذاشته شده‌اند.

دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

به گزارش خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) به نقل از روزنامه‌ی الشرق الاوسط چاپ لندن، این کمیته‌ی آمریکایی بیان داشت، حکم کناره‌گیری این افراد از سمت‌های خود صادر شده است.

بوش: زمان ثابت خواهد کرد که آمریکا در براندازی صدام بر حق بود
رادیو آمریکا - دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

پرزیدنت بوش مؤکداً می گوید که زمان ثابت خواهد کرد که آمریکا در براندازی حکومت صدام حسین بر حق بود.

رئیس جمهور آمریکا امروز در پاسخ به پرسش یک خبرنگار که آیا پیدا نشدن جنگ افزارهای نابودی همگانی در عراق اعتبار و باورپذیری آمریکا را زیر پرسش کشیده است گفت عراق یک برنامه تسلیحاتی در دست اجرا داشت که گزارشهای سازمان های جاسوسی در ده سال اخیر مؤید آن بوده است. پرزیدنت بوش مشخصاً به خود سلاح ها اشاره نکرد اما مقامات دولت آمریکا در مصاحبه هایشان در چند روز اخیر پافشاری کرده اند که این جنگ افزارها پیدا خواهد شد. وجود این نوع سلاح ها در عراق دلیل اصلی حمله ائتلاف تحت رهبری آمریکا به عراق بود. دیروز کالین پاول، وزیر امور خارجه آمریکا نیز اتهاماتی را که حاکمیت دولت پرزیدنت بوش شواهد مربوط به جنگ افزارهای رژیم پیشین عراق را دستکاری کرده تا جنگ علیه صدام حسین را توجیه کند با حالت انزجار تکذیب کرد.

آقای پاول دیروز در شبکه تلویزیون فاکس آمریکا گفت شکی نبوده که رژیم صدام پیش از حمله آمریکا در ماه مارس جنگ افزارهای شیمیائی و میکربی در اختیار داشت. وزیر امور خارجه آمریکا ادعاهای رسانه ها را که گفته اند که کاخ سفید آن اطلاعات گرد آوری شده توسط سازمانهای جاسوسی را که مؤید دلیل جنگ نبود کمتر مورد توجه قرار داد با لحنی خشم آلود تکذیب کرد. در یکی از مدارک محرمانه سال گذشته دولت آمریکا که بخش هائی از آن غیرطبقه بندی و قابل انتشار شده گفته شده بود که اطلاعات مستقیم درباره تسلیحات ممنوعه دولت عراق به دست نیامده اما چنین نتیجه گیری کرده بود که رژیم بغداد احتمالاً مواد در اختیار دارد که می تواند در سلاح های شیمیائی به کار ببرد. دولت بریتانیا نیز تکذیب کرده است که اطلاعات تشکیلات جاسوسی خود را تحریف کرده اما قول داده است که مقررات دقیق تری برای استفاده از شواهد جاسوسی در گزارشهای منتشره وضع بکند.

پاول و رایس ادعا کردند: اطلاعات ما در مورد سلاح های عراق دقیق بوده است
خبرگزاری کار ایران - دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

کالین پاول وزیر خارجه آمریکا گفت: "بسیار بی معنی است که به اطلاعات دستگاه اطلاعاتی آمریکا در مورد تسلیحات کشتار جمعی عراق برچسب غیر واقعی بودن زده شود." به گزارش سرویس بین الملل ایلنا، پاول و کوندالیزا رایس مشاور امنیت ملی رئیس جمهور آمریکا، در سخنان روز یکشنبه خود اعلام کردند که اطمینان دارند که اطلاعات آنها در زمینه تسلیحات کشتار جمعی عراق درست و دقیق بوده است.

پاول گفت: "من اطمینان دارم همانطور که مسئولان اطلاعات نگران این مسأله هستند مردم احساس نگرانی کنند." وی تصریح کرد: "عراق در طول تاریخ دارای تسلیحات کشتار جمعی بوده است و به طور گسترده از این تسلیحات استفاده کرده است."

پاول در ادامه سخنان خود در جمع خبرنگاران گفت: "در مصاحبه با عراقی ها شواهد و مدارکی دال بر وجود سلاح های کشتار جمعی در عراق به دست آمده است. من فکر می کنم تمام اسنادی که تاکنون به دست آمده است به ما خواهد گفت که چه سلاح هایی در کجا پنهان شده است." پاول گفت: "وقتی من به شما تصاویر مردمی را که توسط صدام حسین کشته شده اند، نشان می دهم چگونه می توانید بگویید که اطلاعات ما نادرست است. من می توانم به شما گزارشی را نشان دهم مبنی بر اینکه عراقی ها در مورد تسلیحات کشتار جمعی خود دروغ گفته اند."

رایس هم در مصاحبه با شبکه NBC آمریکا گفت: "دستگاه اطلاعات ما فضاوت درستی برای حمله آمریکا به عراق داشته است." وی تصریح کرد: "از اطلاعاتی که از سال 1991 و مارس 2003 بدست آمده است تنها یک نتیجه را می توانستیم به دست آوریم و آن هم شروع جنگ بود. وجود سلاح های کشتار جمعی و خلع سلاح عراق یکی از بهانه های اصلی حمله آمریکا به عراق بوده است."

یک روحانی اهل سنت عراق خواستار مبارزه علیه نیروهای آمریکایی شد
خبرگزاری فارس: دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

امام یکی از بزرگترین مساجد عراق در حضور بیش از هزاران تن خواستار جهاد یا مبارزه دینی علیه اشغال عراق توسط نیروهای آمریکایی شد.

امام «موید ال عبیدی» ضمن محکوم کردن آمریکا به عنوان یک متجاوز و مهاجم به طور تلویحی حمله انتحاری علیه سربازان آمریکایی را مورد تمجید قرار داد.

موعظه خصمانه این روحانی مسلمان سنی ساعاتی قبل از اینکه مقامات آمریکایی در پاسخ به رشد نا امیدی در عراق نقش بیشتری به عراقی ها در ساختار حکومت آینده این کشور بدهد، صورت گرفت. عبیدی افزود: در حال حاضر دو قدرت در جهان وجود دارد: یکی آمریکاست که ظالم است دیگری جنگجو است که از خواب خود هنوز بیدار نشده و آن اسلام سلحشور است.

وي ادامه داد: ما مردم شجاع عراق ، هرگونه اشغال را رد مي كنيم و جهاد تنها راه براي حفظ خانواده و مذهب است

سرباز آمريكايي در عراق كشته شد

بي بي سي - دوشنبه 19 خرداد 1382- 9 ژوئن 2003

در يك ايستگاه بازرسي در غرب عراق يك سرباز آمريكايي به ضرب گلوله كشته شده است. مقام هاي نظامي آمريكا گفتند تعدادي مرد مسلح به اين ايستگاه بازرسي كه در نزديكي مرز سوريه واقع شده نزديك شدند و وانمود كردند كه به كمك هاي پزشكي نياز دارند و سپس به اين سرباز آمريكايي شليك كردند. چند سرباز آمريكايي كه در آن نزديكي مستقر بودند، اقدام به تيراندازي كردند و يك نفر را كشتند و يك نفر ديگر را دستگير كردند. در همين حال، در يك واقعه ديگر در شهر فلوجه در غرب بغداد، سربازان آمريكايي براي دومين بار طی روزهاي اخير هدف حمله قرار گرفتند و مردان مسلح از جانب يك مسجد به آنها تيراندازي كردند. به گفته يكي از سخنگويان نظامي آمريكا، سربازان آمريكايي به اين تيراندازي پاسخ ندادند اما گفتند كه دو نفر را دستگير کرده اند. از ماه آوريل كه نيروهاي آمريكايي هيچده عراقی را به ضرب گلوله كشتند و تعداد زيادي را نيز مجروح كردند، اين منطقه صحنه مداوم حملات چريكي بوده است

عراق در نشست اين هفته اوپك نماينده ندارد

خبرگزار ي فارس- دوشنبه 19 خرداد 1382- 9 ژوئن 2003

مقامهاي آمريكايي در عراق اعلام كردند : عراق در نشست اين هفته اوپك در دوحه قطر نمايندهاي نخواهد داشت . به گزارش خبرگزار ي فرانسه ، آلن لارسن معاون اقتصادي وزير امور خارجه آمريكا گفت : تا زماني كه دولت انتخابي مردم عراق در اين كشور روي كار نيايد عضويت عراق در اوپك و شركت در جلسات اين سازمان منتفي خواهد بود. مقامهاي آمريكايي عراق با اعلام اين خبر تاكيد كردند : دولت انتخابي عراق در مورد ورود يا عدم ورود به اوپك تصميم خواهد گرفت. بنا بر اين گزارش ، كشمكش زيادي بين دو گروه از مقامات فعلي عراق در مورد عضويت آن در اوپك وجود دارد. گروهي خواستار فروش نفت با قيمت بالا هستند كه بالطبع بايد ميزان توليد محدود شود ولي در مقابل گروهي خواستار حداكثر توليد هستند و قيمت براي آنها مهم نيست. به عقیده تحليلگران نفت و انرژی ، اگر عراق بخواهد نفت خود را در قيمت بالا بفروشد چاره‌اي جز عضويت در اوپك ندارد

عراقي ها و داستان يخچال هاي خالي - قيت سبزي و ميوه به نسبت كمتر است

بي بي سي - آنو آناند از عراق - يكشنبه 18 خرداد 1382- 8 ژوئن 2003

از سرگيري جيره بندي مواد غذايي در عراق به عنوان نشانه بازگشت جريان طبيعي زندگي به عراق پس از حمله آمريكا به اين كشور، تلقی می شود. ولی برای عراقی ها وابسته بودن به این جیره ها، پس از گذشت 12 سال از آغاز تحریم های اعمال شده علیه این کشور، چندان طبیعی نیست. صنعا، يك زن عراقی و مادر چهار فرزند است. او كه ميزبان من است از خالی بودن قفسه های آشپزخانه و يخچالش از مواد غذايي شرمسار شده است. صنعا می گوید: "بنايد اين طور باشد. من تحصيل کرده ام. من يك مهندس هستم و با اين حال غذايي نداريم." او كه لباس سياه به تن دارد می گوید كه عزادار است. عزاداری صنعا نه به دليل ويران شدن كشورش، بلكه به دليل شخصي است. او می گوید: "پدرم چند هفته پيش، هنگامی كه بغداد زير بمباران بود، فوت كرد. او پير بود، ولی به خاطر ضعف مرد، تحریم ها و جنگ ها او را كشت پيش از آنكه مرگ طبيعي اش برسد." سال ها پيش، قبل از آنكه تحريمی در كار باشد و قبل از آغاز جنگ ها عليه عراق، بزرگترين مشكل در ميان كودكان عراق چاقی مفرط بود. گرسنگی هرگز عميقا احساس نمی شد. صنعا كوپن هاي مواد غذايي شان را به من نشان داد كه اندازه يك تمبر پستی بود و هر عراقی سهميه ماهانه خود را با آنها دريافت می كرد. او گفت كه با اين كوپن ها به آنها شکر، آرد، برنج، روغن، صابون، پودر رختشویی، شير و حبوبات می دهند، ولی گوشت، نان يا سبزيجات خير. "خيلي مشكل است. شايد بتوانيم هفته ای يك بار گوشت بخوريم. ولی بيشتري غذايمان را برنج و سيب زميني تشكيل می دهد."

از سرگیری سیستم جیره بندی به معنی آن است که خانواده های عراقی دوباره می توانند مواد غذایی اصلی را دریافت کنند، ولی داشتن این مواد غذایی به معنی بهره مندی از یک تغذیه مناسب نیست. به همین دلیل بسیاری از عراقی ها شکایت می کنند که بچه هایشان گرسنه به مدرسه می روند و اینکه در گرمای تابستان، گرسنه و خسته هستند، اینکه بعضی بیماران به دلیل عدم دسترسی به غذای خوب و آب پاکیزه می میرند. همه اینها در کشوری رخ می دهد که آنقدر ثروتمند است که می تواند غذای خود و دیگران را تامین کند.

آنهایی که خوش شانس هستند، مثل کارکنان شرکت برق، مدارس و بیمارستان ها، گاهی معادل 20 دلار جیره دریافت می کنند، البته همراه با تحقیر و شرمساری، زیرا باید برای دریافت این مبلغ در مقابل مسئول پرداخت جدیدشان صف بکشند و خبرنگاران از آنها عکس بگیرند.

و تازه با 20 دلار چه می توان خرید؟ در بازار یک مرغ لاغر دو دلار است، یک کیلو گوشت گوسفند سه دلار و بنزین که روزگاری در این کشور فراوان بود، مثل خود صدام حسین نایاب شده است. خیلی از عراقی ها به جای اینکه روز و شب در صف بنزین انتظار بکشند، ماشین های خود را کرده اند. استفاده از تاکسی هر بار برای رفتن به سر کار چهار دلار هزینه دارد. اگر این مبلغ را در پنج روز ضرب کنید دیگر چیزی از 20 دلار جیره باقی نمی ماند.

امروز اگر امیدی به آینده عراق وجود داشته باشد، از سخاوتمندی و مهارت آدم هایی مثل صنعا نشأت می گیرد، از پزشکان، معلمان، مهندسان و تکنسین هایی که داوطلب شدند تا همچنان به مردم شهر بغداد خدمات بدهند.

هنگامی که آشپزخانه خالی صنعا را ترک می کردم، مادرانه مرا به آغوش کشید و گفت: "انشاء الله دفعه بعد که می آیی چیز بیشتری داشته باشیم که تعارف کنیم."

شیعیان و آینده عراق - حکومت عرفی یا مذهبی

امتناع مجلس اعلاي انقلاب اسلامي از شرکت در شوراي سي نفره اداره امور عراق، از دید يك فعال سياسي

امیر آرمین، مصاحبه با محسن نژاد (کالیفرنیا) - (راديو فردا): دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

مجلس اعلاي انقلاب اسلامي عراق اعلام کرده است که در شوراي سي نفره موقت که اعضاي آن از سوي آمريکاييها به منظور اداره امور عراق منسوب مي شود، شرکت نخواهد کرد. با توجه به قدرت این گروه در عراق و ارتباطهايش با ایران، در گفتگويي با محسن نژاد، فعال سياسي مقيم کالیفرنیا در مورد جایگاه شیعیان در آینده سياسي عراق مي پرسيم:

محسن نژاد: من فکر مي کنم که این رابطه را باید قدری جستجو کرد که شیعیان عراق اصولاً چه نگاهی دارند به رابطه با آمریکا و شرایط موجود. تا زمانی که اینها نیروهای آمريکايي را اشغالگر حساب نکنند، تصور من این است که مقاومت خواهند کرد. مي خواهند که بدون حضور نیروهاي نظامي در عراق به تصمیم گيري بپردازند و تلاش بکنند که ائتلافي داشته باشند از نیروهاي عراق در مرکز و بتوانند یک کاري بکنند که قدرت خودشان را آنجا به عنوان یک نیروي مذهبي جایگزین بکنند. به نظر من تازمانی که اینها قدرتش را داشته باشند، مقاومت مي کنند. از این طرف هم آمریکا تا زمانی که حکومتش را نگذارد آنجا کوتاه نخواهد آمد.

امیر آرمین: آیا با توجه به این که مردم عراق هم چه شیعیان و چه گروههای دیگر، دائماً تاکید کردند که حکومت باید به دست خود مردم عراق تعیین شود، مردم زیر بار حکومتي که توسط آمريکاييها تعیین شود، خواهند رفت؟

محسن نژاد: طبیعی است که این داستان را تاریخ آینده قضاوت خواهد کرد، ولي امروز یک مقاومت شدید هست در مورد این که آیا دیگران قرار است براي ما تصمیم بگیرند یا این که حکومت دست نشانده بگذارند و یا این که خود مردم قرار است که تصمیم بگیرند و حکومت آینده خودشان را در واقع تعیین بکنند. تا آنجايي که مربوط به آمریکا مي شود، آمریکا نمي تواند دولتي شبیه به دولت ایران را تحمل کند و خواهان یک دولتي است که با نظرات و منافع آمریکا همسويي داشته باشد. مردم عراق هم تا آنجايي که نشان داده اند، حاضر به همکاری نیستند و البته عناصر و گروههاي کوچکي هستند که با اینها همکاری دارند، اما این همکاریها ممکن است که در اثر فشارهاي افکار عمومي در آینده متوقف شود.

امیر آرمین: يعني همان کاري که ارتش آمریکا در ژاپن و آلمان در مورد برقراري دموکراسي کرد، در عراق بناست اتفاق بیفتد.

محسن نژاد: دو نکته تفاوت وجود دارد بين عراق و کشورهایي که شما نام بردید. یکی این که آنها سنت قديمي تر دموکراتیک داشتند و در یک دوره کوتاهی تبدیل به حکومتهاي فاشيستي شدند و به یک جنگ فاشيستي دست زدند در واقع علیه کل جهان، و جنگ جهاني دوم را انجام دادند. نکته ديگر این که آنها کشورهای تجاوزگر بودند که در اثر تجاوزي که کرده بودند، شکست خوردند و شکستشان یک شکست کامل و نهايي بود و دولت آمریکا توانست آنجا را با توفيق نیروهاي نظامي اشغال بکند، اشغال دائمي بکند و بتواند با طرح مارشال که یک طرح عظيم بود، بتواند آنجا را عوض بکند.

امیر آرمین: در تظاهراتی که تلویزیونها نشان می دهند، می بینیم که شیعیان عراق خواهان حکومت اسلامی هستند، آیا فکر می کنید تجربه 25 ساله کشور همسایه شرقیشان ایران در داشتن حکومت اسلامی، برای آنها درس عبرت نشده؟

محسن نژاد: با توجه به وضعیت عراق و کمبود اطلاعات عمومی مردم تحت حکومت صدام، من تصور نمی کنم که اصولاً شیعیان عراق تصور درستی از حکومت اسلامی در ایران داشته باشند و غالباً تبلیغاتی که شنیده اند از طرف رهبران مذهبی خودشان بوده و در تایید آن نوع حکومت. ولی با توجه به این که به هر حال در ایران یک نهضتی است در باره جمهوریخواهی و آزادیخواهی، تصور این که روشنفکران عراق توجه بکنند به این که جمهوری اسلامی به شیوه ایرانی در واقع موفق نبوده، بسیار زیاد است. ولی این را توجه بکنید که برای پیروان مذهبی بخصوص در عالم تشیع، فوق العاده تحت تاثیر رهبرانشان هستند و ممکن است در کوتاه مدت به دام بیفتند.

ترس از ایران شدن عراق

زنان بی حجاب تهدید شده اند که تخم مرغ و گوجه فرنگی گندیده بسویشان پرتاب خواهند شد
کارولین هولی، خبرنگار بی بی سی از بغداد- دوشنبه 19 خرداد 1382- 9 ژوئن 2003
روحانیان عراقی از خلأ سیاسی که سقوط حکومت صدام حسین در کشورشان پدید آورده استفاده کرده و در تلاشند تا قرائت خود از اسلام را حاکم کنند.
در عراق به مشروب فروشها حمله شده و صاحبانشان تهدید شده اند، به زنان نیز گفته شده است که حجاب خود را رعایت کنند.
ظرف چند هفته گذشته به چند مشروب فروشی در بغداد حمله شده که یکی از این حملات با پرتاب نارنجک به داخل مغازه انجام گرفته است.

حمله ها از سوی روحانیان شیعه تندرو انجام می گیرد اما مشروب فروشهای مسیحی می گویند آنها هم به خدا اعتقاد دارند و به کار خود نیازمندند چون باید خوراک و مایحتاج بچه های خود را تأمین کنند. شیخ محمد فرطوسی که روحانی 31 ساله ای در شرق بغداد است علیه مشروب فروشها حکم جهاد داده و از همه زنان، حتی مسیحیان خواسته است حجاب خود را مراعات کنند.
او زنان بی حجاب را تهدید کرده است که در فروشگاهها به آنها جنسی فروخته نخواهد شد، تاکسی سوارشان نخواهد کرد، و بسویشان تخم مرغ و گوجه فرنگی گندیده پرتاب خواهد شد.
مشروب فروشها هم تهدید شده اند که فروشگاههایشان بر سرشان خراب خواهد شد.
مسیحیان عراق نگران آینده خود هستند و در کلیسا دعا می کنند و از خدا می خواهند کاری کند که کسی کاری به کارشان نداشته باشد.
مسلمانان نیز در مورد اینکه بر سر زندگی آینده شان چه خواهد آمد نگرانند.
این در حالی است که بغداد همواره یکی از عرفی گراترین جوامع را در خاورمیانه در خود جای داده است.

در دانشگاه مستنصریه بغداد بعضی زنها باحجاب و برخی دیگر بی حجابند و زن و مرد و دختر و پسر روی نیمکتها کنار هم می نشینند و صحبت می کنند.
فعالیتهای روحانیان تندروی شیعه برای آرایشگاههای زنانه هم خبر بدی است.
ابتسام جصان که در جنوب بغداد آرایشگاه دارد با اشاره به این روحانیان می گوید: "می خواهند مثل ایران همه روسری به سر کنند و می گویند آرایش کردن ممنوع است، اگر اینجا هم مثل ایران بشود من بساطم را جمع می کنم و از این مملکت می روم".
خیلی از مسیحیها هم در فکر این هستند که اگر قدرت به دست روحانیان تندرو بیفتد کشور را ترک کنند.

اما هنوز آغاز کار است و کشمکش بر سر آینده عراق همچنان جریان دارد؛ خیلی از عراقیهای مخالف دخالت دین در دولت هم هستند که قصد ندارند میدان را به حریف واگذار کنند

در رسانه های جمعی

آمریکا / عربستان سعودی _ ایران واوضاع خاور میانه

راديو المان - دوشنبه 19 خرداد 1382- 9 ژوئن 2003

روزنامه Nesawissimaja Gaseta که در مسکو پایتخت روسیه منتشر میشود روز جاری در تفسیری به کادر رهبری آن کشور توصیه میکند که در باره آنچه که مربوط به مشی سیاسی روسیه در مقابل کشورهای خاور میانه میشود، با ایالات متحده آمریکا همکاری نماید. مفسر این روزنامه در ادامه تفسیر، از جمله مینویسد: اظهارات شدیدالحن مقامات ایالات متحده آمریکا در باره جمهوری اسلامی ایران، احتمالاً نوعی سرپوش گذاشتن بر هدف اصلی آمریکا است و آنهم بدین معنا که احتمالاً دولت آمریکا برهبری جرج دبلیو بوش، خود را آماده دخالت مستقیم در شبه جزیره عربستان و حتی کشور عربستان سعودی میکند. اگر چنین باشد، روسیه باید از این برنامه بخاطر علانق دراز مدت و تاکتیکی، حمایت کند زیرا خشک نمودن سرچشمه مالی تروریسم بین المللی برای روسیه، اهمیت حیاتی دارد.

مفسر روزنامه ایتالیایی La Repubblica در تفسیری به خونریزیهای اخیر در خاور میانه پرداخته و در اینباره از جمله مینویسد: آنچه که رویداد غیر منتظره نبود و هیچکس نمیتواند از ده کشته، یعنی پنج سرباز اسرائیلی و پنج سوءقصد کننده فلسطینی در درگیریها و بحران خاور میانه ابراز شگفتی نماید. زیرا هرگاه که قصد، ایجاد تحرکی در مذاکرات میان اسرائیل و فلسطینیان بود، وضعیت غیر از این نبود و هر بار افراطیون، آنها را در دو طرف، وارد صحنه شده و شماری را به قتل رساندند. و هدف آنان نیز ادامه یافتن دور تسلسل قهر و خشونت و متوقف ساختن گفتگو میان طرفین بود. بدین خاطر است که سوال پس از آنکه نخست وزیران اسرائیل و فلسطینیان، آریل شارون و محمود عباس در کنفرانس بندر عقبه اردن، دست یکدیگر را فشردند، این نبود که آیا افراطیون حمله خود را آغاز خواهند کرد، بلکه این بود که «کی و چگونه» حمله خواهند کرد.

گزارش فایننشال تایمز: ایران آزمایشگاه سیاست خارجی اروپا ترجمه: سجاد جعفریان - سایت بازتاب - دوشنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

مسئله عراق، باعث ایجاد شکاف میان متحدان اروپایی شد. اما پرونده اصلی ارزیابی اعتبار سیاستهای خارجی اتحادیه اروپا، ایران است. آیا اروپا با اجرای طرحهای خود مبنی بر تشویق اصلاح طلبان در تهران، میتواند ثبات در شرایط سیاسی خود را تضمین کند؟ روش برخورد اتحادیه اروپا با ایران، روشن کننده تمایل و توان این اتحادیه برای واکنش مناسب به خطرهای امنیتی جدید از قبیل گسترش سلاحهای کشتار جمعی خواهد بود.

با وجود این قطعاً نظرات متفاوتی وجود دارد؛ انتقاد آمریکا از ارتباط ایران با اعضای «القاعده»، دخالت ایران در مناطق جنوبی عراق و حمایت آن از حزب الله به مسایلی تکراری تبدیل شده اند. اما آنچه واقعا آمریکا را مضطرب کرده، برنامه های هسته ای ایران است. در حال حاضر آمریکا به محمد البرادعی - رییس آژانس بین المللی انرژی اتمی - فشار می آورد تا ایران را در لیست کشورهای که به صورت غیرقانونی در حال گسترش سلاحهای هسته ای خود هستند، قرار دهد.

اگر اتحادیه اروپا تنها تصمیم به حفظ یک جبهه عادی در مقابل تهران و نیز چشم پوشی از انتقادهای جهانیان از تهران را دارد، باید سیاست خود را قطعیت ببخشد. خبر خوب و برگ برنده اروپاییان این است که دست کم آنها یک موضع گیری عادی در مقابل تهران داشتند و سیاست مناسبی را در پیش گرفتند، که در عین درگیری با مسایل، نگرانیهای خود را تنها به جنبه های اعتراض آمیز رفتارهای اشتباه تهران محدود کردند و نه بیشتر. اروپا با آمریکا تنها بر سر این مسئله که ایران پیشینه ضعیفی در حقوق بشر داشته، از تروریست ها حمایت می کند و در حال توسعه سلاحهای کشتار جمعی است، اتفاق نظر داشتند. اما برخلاف واشنگتن - که قصد او ایزوله سازی و تنبیه ایران است - بروکسل، سعی در حفظ کانالهای ارتباطی خود با ایران دارد. با وجود این اتحادیه اروپا ادعا می کند سیاستهای داخلی ایران متغیر است.

سیاستمداران اتحادیه اروپا اضافه می کنند که در مقایسه با آمریکا احساس خوبی نسبت به اوضاع داخلی ایران دارند، زیرا برخلاف آمریکا، آنها دارای سفارت در تهران هستند و همچنین توان انجام مذاکرات و انعقاد قراردادهای همکاری و تجاری را دارند. آنها گفته اند که پیشرفت در این گفت و گوها، بستگی به تغییر یک پارچه سیاستهای اصلی ایران دارد. کریستوفر پتن، کمیسیونر روابط خارجی اتحادیه اروپا، در دیدار ماه فوریه از تهران گفت، اتحادیه اروپا آماده ادامه مذاکرات خود با ایران است و به این شکل به صورت غیرمستقیم در مقابل فشار آمریکا برای قطع روابط با ایران ایستادگی کرد. در مقابل، اتحادیه اروپا نیز انتظار نتایج مثبتی را از ایران داشت. تهران پیش از سفر پتن، برای نخستین بار اجازه ورود بازرسان حقوق بشر سازمان ملل را به ایران و به شیوه های وصف ناپذیر به کارشکنی و جنایات خود پایان داد (که البته قسمتی از آن به خاطر فشار اتحادیه اروپا بود). هم اکنون اتحادیه اروپا باید اثبات کند که «درگیری در مسایل به صورت مشروط» درباره مسئله عدم گسترش سلاحهای هسته ای نیز جواب می دهد.

هم اکنون آمریکا، انگلیس و روسیه تا حد زیادی مطمئن شده اند که ایران در حال توسعه برنامه های هسته ای خود است، هر چند که تهران رسماً آن را رد می کند. اما از دید ایران، همسایگاننش - اسرائیل با قدرت هسته ای خود، نظامیان آمریکایی در عراق و افغانستان - برای او خطرناک هستند و در این شرایط تهران، تنها می تواند تسریع برنامه های هسته ای خود باشد.

این امر نیز باب طبع اروپا نیست و اروپا باید بر طبق آن واکنش نشان دهد. ایران دارای نگرانیهای امنیتی منطقی است اما این دلیل نمی شود که به قدرت هسته ای روی بیاورد. گروه نمایندگی اتحادیه اروپا - که هفته دیگر از تهران دیدار خواهد کرد - باید برای تهران روشن کنند که اروپا خواهان اطمینان از برنامه های هسته ای و موشکی ایران است، به گونه ای که بتواند به آنها رسیدگی و از صحت و سقم آنها اطمینان پیدا کند. مهم تر از همه اینها اروپا باید بر سر مساله امضای قرارداد الحاقی سازمان بین المللی انرژی هسته ای بر ایران سخت گیری کند؛ قراردادی که راه را برای بازرسی کامل از تمام مکانهای مشکوک و منطقه های هسته ای هموار خواهد کرد. اتحادیه اروپا باید بداند که ایران در راضی کردن آمریکا و بقیه جهان از اینکه بازرسی از ایران مؤثر خواهد بود، به اندازه کافی سهیم هستند و نقش یکسانی دارند.

اروپا باید صریحاً بگوید که سرباز زدن ایران از امضا و اجرای قرارداد الحاقی، به معنای قطع مذاکرات تجاری و سیاسی خواهد بود. گروهی از دولت های اروپایی با این اولتیماتوم مخالفت کرده اند اما، اروپا

باید نشان دهد در موارد لزوم، توان تصمیم‌گیری صحیح را دارد و نه اینکه تنها بخواهد از پنتاگون در مسایل سیاسی سبقت بگیرد. اگر اتحادیه اروپا موفق به انجام آنچه گذشت، نشود، جبهه‌گیری عادی او قطعاً مشکل‌ساز خواهد شد. در اصل، رابطه سیاسی و تجاری راه مناسبی برای برخورد با ایران و بسیاری از کشورهای مشابه است. اما باید در هنگام رسیدن به هدف دلخواه، شرایط را محدود کرد. برخورد لطیف و ملایم ممکن است، نتایج ملموسی به همراه داشته باشد. اما اتحادیه آمریکا باید آماده استفاده از ابزارهای سیاست خارجی برای حفظ منافع خود و مهم‌تر از آن جلوگیری از گسترش سلاح‌های جمعی شود. اما اگر چنین نشود، پس اتخاذ سیاست عادی خارجی و موضع‌گیری منفعل چه نفعی دارد و چه هدفی را دنبال می‌کند؟

کوناگون

صدام از ظهور تا سقوط

خسرو معتصد - روزنامه اعتماد - دو شنبه 19 خرداد 1382 - 9 ژوئن 2003

حزب کمونیست که باد می‌کاشت تا توفان درو کند، در نخستین ساعت روز 8 فوریه 1963 (19 بهمن 1341 و 14 رمضان) با وضعیت تازه و پیش‌بینی نشده‌ی روبرو گردید. اعتصابات و تشنجات هدایت شده به وسیله حزب کمونیست، بیشتر مردم عراق را نسبت به آنان بدبین و در صف مخالفان شیوعی‌ها قرار داده بود. در اینجا مشاهدات و استنباط‌های استادی ایرانی در دانشگاه بغداد آن زمان، آقای فریدون ارزنگی (نویسنده)، با استاد فریدون ارزنگی در سال 1370 ه.ش هنگام سردبیری ماهنامه کهکشانش که در آن روزگار از مجلات ماهیانه بسیار پرمحتوا و خواندنی و اساسی بود و خوانندگان بسیاری داشته و شمار فراوانی از استادان با آن همکاری می‌کردند، آشنا شدم. خاطرات مشارالیه را زیر عنوان «24 سال در عراق» به صورت سلسله مقالات در آن مجله به چاپ رساندم و آنچه در پی می‌آید چکیده‌ی از آن مطالب است.) را نقل می‌کنیم. ارزنگی به دلیل مقام علمی ارزشمندی که در امور صنایع مستظرفه عراق داشته و به خانه‌های اغلب وزیران و دولتمردان عراق رفت و آمد می‌کرده است، استنباطها و مشاهدات در خور توجهی دارد که آگاه‌شدن از آنها بی‌فایده نیست. دوران موفقیتها و شهرت و افتخارات و غلبه‌کردنها و زدن و بستن‌های عبدالکریم قاسم سپری شد. از طرفی، انگلیسی‌ها نیز دست از حمایت او برداشته بودند و این دسیسه‌ها را نادیده گرفته و برای از بین بردن او کمک کردند و علتش هم این بود که جمال عبدالناصر به همه دول عربی پیشنهاد کرده بود پول‌های خود را از بانک‌های دول غربی و انگلیس بیرون کشیده در بانک‌های مصری بگذارند، از آن جمله کویت و قطر و غیره بودند که مقدار زیادی در بانک‌های انگلیس سپرده داشتند. قبل از اینکه آنها به فکر گرفتن سپرده‌های خود باشند انگلیسی‌ها به عبدالکریم دستور حمله به کویت را دادند و عبدالکریم چند لشکر به مرز کویت گسیل داشت. انگلیسی‌ها با اعراب خلیج فارس وارد مذاکره شدند و از آنها خواستند که تصمیم نهایی خود را در مورد تقاضای جمال عبدالناصر بگیرند و چون عبدالکریم آماده حمله به کویت شده بود آنها جواب مساعد در مورد سپرده‌های خود دادند که به حرف جمال عبدالناصر ترتیب او نخواهند داد. انگلیسی‌ها برای رفع مزاحمت عبدالکریم قاسم، فوراً شورش کردستان را طراحی کردند و کردها علیه عبدالکریم قیام مسلحانه کردند، چون عبدالکریم فهمید که انگلیسی‌ها با راه‌انداختن این شورش علیه او اقدام کرده‌اند ناچار شد سربازهای خود را از کویت به شمال انتقال دهد. البته اعزام ناوگان و تفنگداران انگلیسی که آماده حمایت از کویت شده بودند تأثیر فوری در این تصمیم عبدالکریم داشت که سربازهای خود را بدون درگیری از کویت بیرون برد ولی کینه انگلیسی‌ها را در دل گرفت و شروع به بدگفتن در رادیو و تلویزیون کرد و قانونی تصویب کرد که به موجب آن همه زمین‌هایی که شرکت‌های نفت انگلیسی تا آن زمان از آنها استفاده نکرده بودند ملی اعلام شد و این بود سبب اصلی شکست عبدالکریم قاسم که منجر به قتل او گردید.